

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Radziejów na lata 2019-2021

§ 1. 1. Celem głównym programu jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu ich funkcjonowaniu.

1. Cele szczegółowe programu to:

1) Diagnozowanie środowisk rodzinnych poprzez:

- a) wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności;
- b) analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- c) konsultacje ze specjalistami.

2) Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej realizowana poprzez:

- a) zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczej i wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny;
- b) działania aktywizujące społecznie i zawodowo na rzecz rodzin, w których członkowie rodziny pozostają bez pracy;
- c) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia i niwelowania własnych dysfunkcji poprzez m.in. podjęcie terapii leczenia uzależnień, podjęcie terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej, podjęcia leczenia specjalistycznego w przypadku długotrwałej choroby;
- d) zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz informowanie o miejscach, w których udziela się wsparcia i pomocy w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych;
- e) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem.

3) Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka realizowana poprzez:

- a) zapewnienie dziecku w rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny;
- b) monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin problemowych, dysfunkcyjnych i środowisk patologicznych;

- c) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówką służby zdrowia;
- d) zapewnienie dzieciom pomocy opiekuńczo-wychowawczej;
- e) zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

§ 2. Adresatami programu są dzieci i rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Radziejów przeżywające trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci. Rodziny dotknięte przemocą, problemem uzależnienia, niewydolne wychowawczo.

§ 3. Finansowanie 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 odbywać się będzie w ramach: środków budżetu Gminy Radziejów, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

§ 4. Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radziejowie w partnerstwie z:

- 1) Urzędem Gminy Radziejów;
- 2) Komendą Powiatową Policji w Radziejowie;
- 3) Zespołem Interdyscyplinarnym;
- 4) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 5) placówkami oświatowymi;
- 6) Sądem Rejonowym w Radziejowie;
- 7) Placówkami Ochrony Zdrowia.

§ 5. Program zakłada uzyskanie następujących efektów:

- 1) Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze;
- 2) Ograniczenie szerzenia się patologii;
- 3) Zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży;
- 4) Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin;
- 5) Ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji;
- 6) ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej.

§ 6. 1. Koordynatorem Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radziejowie.

2. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Radziejowie w terminie do 31 marca każdego roku przedkłada Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji programu, sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Marian Bandyszewski

Uzasadnienie i wyjaśnienia

do Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Radziejów na lata 2019-2021.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek opracowania trzyletnich programów wspierających rodziny. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 stanowi kontynuację i uzupełnienie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2018. Zgodnie z programem, zadaniem gminy jest podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka. W rodzinie dziecko zdobywa pierwsze doświadczenia, doznaje pierwszych odczuć emocjonalnych, przyswaja sobie obowiązujące wzorce i zasady współżycia społecznego, a także utożsamia się ze swoim najbliższym otoczeniem, szukając w nim miejsca dla siebie. Prawidłowo funkcjonująca rodzina stanowi dla swych członków a przede wszystkim dzieci źródło poczucia wartości i bezpieczeństwa. Przemoc w rodzinie, uzależnienia, brak umiejętności wychowawczych, zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodziny. Rodzina jest szczególnym środowiskiem, nieporównywalnym z innymi środowiskami życia, pracy czy zabawy. Dom rodzinny kojarzy się z atmosferą miłości, zaufania, bezpieczeństwa oraz charakterystycznymi dla członków rodziny cechami takimi jak: osobiste zaangażowanie, prywatność, zażyłość, wspólny cel, poczucie obowiązku i odpowiedzialności za rodzinę. Rodzina towarzyszy człowiekowi od urodzenia przez całe życie. Jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem życia człowieka, naturalnym źródłem ładu moralnego, który kształtuje się dzięki miłości i odpowiedzialności rodziców.

Jednak nie w każdym domu rodzina spełnia te wartości. Dla wielu ludzi dom kojarzy się z zagrożeniem, brakiem poczucia bezpieczeństwa, cierpieniem. Trudno jest pogodzić się z faktem, że osoby którym dzieci ufają, kochają, mogą się nad nimi znęcać psychicznie, fizycznie, mogą być wobec nich okrutne. Wiele osób wstydzi się komukolwiek powiedzieć co dzieje się w ich domach, czują się winne i wybierają milczenie, ponieważ boją się, że jeżeli opowiedzą komuś o tym, co dzieje się w ich rodzinie, zostaną ukarane. Takie zachowanie pogłębia bezsilność ofiary przemocy, a zwiększa władzę sprawcy.

Dzieci dorastające w domach, w których występuje przemoc, cierpią nie tylko wtedy kiedy doznają przemocy bezpośrednio, ale również wtedy kiedy są świadkami przemocy dorosłych. Atmosfera w domu ma ogromne znaczenie dla prawidłowego rozwoju dziecka i funkcjonowania w późniejszym życiu. Rodzina, w której występuje problem alkoholowy stanowi negatywny wpływ na rozwój dziecka. Dom rodzinny, w którym panuje alkoholizm, jest dla członków rodziny,

a szczególnie dla dziecka, ogromną tragedią, nie ma w nim zrozumienia, nie można się w nim schronić przed przykrymi doświadczeniami. W takim domu nieporozumienia i awantury, bardzo często naruszają równowagę domowników, żyją oni w ciągłym lęku i napięciu. Dzieci wychowujące się w rodzinach nadużywających alkoholu, żyją z poczuciem zagrożenia i uczą się złych sposobów postępowania, które utrudniają im życie, przystosowują się do nienormalnego i zagrażającego im środowiska rodzinnego, wchłaniając w siebie tę nienormalną sytuację. Dzieci te wtedy najczęściej nie mają kontroli nad własnym życiem, nie ufają ludziom, mają niskie poczucie własnej wartości, ciągłą niepewność. Najbardziej powszechnym doznaniem dzieci alkoholików jest poczucie wstydu za sytuację w domu, za pijących rodziców. Dzieci mogą być pozbawione wsparcia emocjonalnego, uczą się negatywnych sposobów radzenia sobie z problemami, brakuje im stałego systemu wartości, norm i celów, zaczynają izolować się społecznie. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, asystentów rodziny, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Praca przedstawicieli służb społecznych z taką rodziną powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę: kompetentną i obiektywną oraz podejmowania możliwie jak najwcześniej decyzji i interwencji.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w pełnieniu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie.

Zawarte w niniejszym Programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Założeniem Programu jest wspieranie rodziny naturalnej już na etapie gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić rodzinę.

Podstawy prawne Programu:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.²),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz.1508 ze zm.³)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2018 r. poz. 2137 ze zm.⁴),
5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Radziejów na lata 2016-2026.

Diagnoza demograficzna i społeczna w gminie Radziejów

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. w gminie Radziejów zamieszkiwało 4523 mieszkańców. Rynek pracy na tym terenie jest mało dynamiczny i słabo rozwinięty. Wiąże się to z odpływem ludzi młodych w poszukiwaniu pracy do miast lub poza granice Polski. Migracja ludzi, rozłąki rodzin oraz pogoń za dodatkowymi zajęciami w celu poprawy warunków materialnych często powoduje rozpad życia w rodzinie, popadanie w uzależnienia, agresję i przemoc.

Ze świadczeń pomocy społecznej (w ramach zadań własnych i zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i źródło finansowania), skorzystało odpowiednio: w 2016 r. 316 rodzin, w 2017 r. 315 rodzin, i 312 rodzin w 2018 r.

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Najczęstszymi powodami przyznania pomocy społecznej jest bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

² Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 416, poz. 1076 i poz. 1544.

³ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1310, z 2018 r. poz. 1358, poz. 1693, poz. 2192, poz. 2354 i poz. 2529 oraz z 2019 r. poz. 271

⁴ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 2244, M. P. z 2019 r. poz. 141.

Tabela nr 1. Najczęstsze powody przyznania pomocy przez GOPS Radziejów.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2016	2017	2018
Ubóstwo	105	108	73
Bezrobocie	143	150	116
Niepełnosprawność	47	51	42
Długotrwała lub ciężka choroba	32	32	35
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	43	93	94
Alkoholizm	11	13	13
Potrzeba ochrony macierzyństwa	20	16	13

Powyższe dane wskazują na konieczność opracowania programu pomocowego, który będzie miał na celu wspieranie rodzin w jej prawidłowym funkcjonowaniu a w rodzinach dysfunkcyjnych pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych w tym problemów opiekuńczo-wychowawczych.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Marian Bandyszewski

